

Tijd van jagers en boeren

Prehistorie

Tot ca. 3000 v. Chr.

Kenmerkende aspecten	Kenmerkend aspect uitleggen aan de hand van voorbeeld:	Hoofdzaken (gebeurtenissen, veranderingsprocessen, kernjaartallen)	Kernbegrippen bij het tijdvak	Overige begrippen
De levenswijze van jager-verzamelaars		Oude Steentijd Kenmerken leefwijze jagers & verzamelaars: (o.a. taakverdeling)	<ul style="list-style-type: none"> - agrarisch - cultuur - hiërarchie * - jagers-verzamelaars - landbouwsamenleving - specialisatie * - beschaving * 	<ul style="list-style-type: none"> - nomadisch - sedentair - irrigatielandbouw
Het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen	Ötzi de ijsman	Landbouwrevolutie voltrok zich in twee fasen: <ul style="list-style-type: none"> - uitvinding van landbouw en veeteelt (neolithische revolutie) ca. 11.000 v. Chr. in Midden-Oosten ca. 5000 v. Chr. in West-Europa - overgang van een nomadisch bestaan naar een vaste woonplaats (sedentaire revolutie) ca. 6500 v. Chr. eerste dorpen in Midden-Oosten Sociale gevolgen: verschillen in bezit ontstonden > sociale ongelijkheid		
Het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen	Ontstaan van het schrift	Landbouw in Midden-Oosten succesvol door irrigatiesystemen. <i>Sociale</i> gevolgen irrigatielandbouw: samenwerking tussen boeren noodzakelijk > bestuur ontstond met rijke boeren als politieke leiders, "koningen" > dorpen groeiden uit tot steden, in feite kleine staten > stadstaten Ca. 3500 v. Chr. eerste steden in Midden-Oosten Gemeenschappelijke kenmerken van deze stadstaten: hiërarchische opbouw samenleving, godsdienstig centrum (priesters), specialisten (ambachtslieden, ambtenaren), belastingheffing in natura, gebruik van het schrift		